ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.9.2022 г.
COM(2022) 476 final

2022/0293 (NLE)
SENSITIVE[*]

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 за предоставяне на временна подкрепа на Република Хърватия съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по-специално на работното място.

На 6 август 2020 г. Хърватия поиска финансова помощ от Съюза и на 25 септември 2020 г. с Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 Съветът отпусна финансова помощ на Хърватия, с която тя да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на социално-икономическите му последици за наетите лица.

На 25 юли 2022 г. Хърватия отново поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE.

В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с хърватските власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените разходи, пряко свързани с мерките на трудовия пазар на Хърватия, причинени от пандемията от COVID-19. По-специално това се отнася до съществуващите мерки, посочени в Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 на Съвета:

а) съществуващата мярка, с която при условие за запазване на трудовите правоотношения се съфинансират заплатите на наетите лица в предприятията, чиито приходи са спаднали в сравнение с 2019 г. За март 2020 г. размерът на помощта е определен на 3 250 HRK за наето лице на пълно работно време, а от месец април 2020 г. — на 4 000 HRK месечно за наето лице на пълно работно време. Размерът на подпомагането на наето лице остава непроменен през периода, през който мярката е активна, но секторите, които отговарят на условията за подпомагане, се променят с течение на времето в зависимост от икономическите условия. За периода ноември 2020 г.—юни 2021 г. дружествата, които е трябвало да затворят поради ограничителните противоепидемични мерки, определени с решение на националните органи, получават подкрепа за наето лице на пълно работно време в зависимост от броя на дните, през които е трябвало да затворят, но не повече от 4 000 HRK за пълен месец, през който са били затворени. Мярката беше преустановена в края на юни 2022 г.

б) съществуващата мярка, с която при условие за запазване на трудовите правоотношения се компенсира временното съкращаване на работното време[1] в периода юни 2020 г.—декември 2022 г. в предприятията с 10 или повече наети лица,

[1] Спад на общото месечно работно време (т.е. на всички наети лица) с поне 10 % в сравнение със същия месец на предходната година за периода от юни до декември 2020 г. От януари 2021 г. спадът на месечното работно време трябва да бъде поне 20 % в сравнение със същия месец на предходната година.

независимо от сектора на дейност. С тази мярка може да се финансират 2 000 HRK месечно за нето лице. Планира се мярката да остане в сила до края на декември 2022 г.

Хърватия предостави на Комисията необходимата информация.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Хърватия да се предостави финансова помощ по силата на Регламента за SURE в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март 2020 г. бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят конкретни действия, отговарящи на условията за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и съответно за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и е проява на европейска солидарност, тъй като на засегната от разпространението на COVID-19 държава членка се предоставя финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да бъде изготвено в съкратени срокове, за да може да бъде прието своевременно от Съвета, поради което не беше възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

2022/0293 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 за предоставяне на временна подкрепа на Република Хърватия съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) По искане на Хърватия от 6 август 2020 г., Съветът, посредством Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348[3] отпусна финансова помощ на Хърватия под формата на заем с максимален размер от 1 020 600 000 EUR, с максимален среден срок до падежа от 15 години и със срок на разполагаемост от 18 месеца, с която да допълни националните усилия на Хърватия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на неговите социално-икономически последици за наетите лица.

(2) Заемът трябваше да се използва от Хърватия за финансиране на схемите на работа при непълно работно време и подобни мерки, посочени в член 3 от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от работната сила в Хърватия. Това доведе до все още внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Хърватия във връзка с мерките, посочени в член 3, букви а) и б) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348.

(4) Избухването на COVID-19 и предприетите от Хърватия през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. извънредни мерки за ограничаване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се отразиха изключително сериозно на публичните финанси. През 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет и дългът на Хърватия бяха съответно 7,3 % и 87,3 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а в края на 2021 г. спаднаха

[2] ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр. 1.

[3] Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 на Съвета от 25 септември 2020 г. за предоставяне на временна подкрепа на Република Хърватия съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19 (ОВ L 159, 29.9.2020 г., стр. 1).

съответно на 2,9 % и 79,8 %. Според прогнозата на Комисията за Хърватия от пролетта на 2022 г., към края на 2022 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 1,8 % от БВП, а консолидираният държавен дълг — 73,1 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Хърватия от лятото на 2022 г., през 2022 г. БВП се очаква да нарасне с 3,4 %.

(5) На 25 юли 2022 г. Хърватия поиска допълнителна финансова помощ от Съюза в размер на 550 000 000 EUR с цел да продължи да допълва националните си усилия, предприети през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и неговите социално-икономически последици за наетите лица. По-специално Хърватия удължи допълнително и измени редица схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, посочени в съображения 6—7.

(6) Въз основа на Закона за пазара на труда[4] Хърватия въведе мярка, с която при условие за запазване на трудовите правоотношения се съфинансират заплатите на наетите лица в предприятията, чиито приходи са спаднали в сравнение с 2019 г.[5] За март 2020 г. размерът на помощта е определен на 3 250 HRK за наето лице на пълно работно време, а от месец април 2020 г. — на 4 000 HRK месечно за наето лице на пълно работно време. Размерът на подпомагането на наето лице остава непроменен през периода, през който мярката е активна, но секторите, които отговарят на условията за подпомагане, се променят с течение на времето в зависимост от икономическите условия. За периода ноември 2020 г.—юни 2021 г. дружествата, които е трябвало да затворят поради ограничителните противоепидемични мерки, определени с решение на националните органи, получават подкрепа за наето лице на пълно работно време в зависимост от броя на дните, през които е трябвало да затворят, но не повече от 4 000 HRK за пълен месец, през който са били затворени. Мярката представлява удължаване на срока на действие на мярката, описана в член 3, буква а) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 на Съвета, както е предвидено в решението на Административния съвет на Хърватската служба по заетостта (CES), прието на 20 март 2020 г. и изменено на 25 март, 7 април, 9 април, 6 май, 28 май, 18 юни, 25 юни, 10 юли, 29 юли, 7 септември, 22 октомври, 4 ноември и 4 декември 2020 г. Последващите изменения на CES бяха приети и през 2021 г. чрез решения, взети на 8 януари, 21 януари, 3 март, 15 април, 30 април, 31 май, 23 юли, 25 август, 29 септември, 15 октомври и 4 ноември, както и през 2022 г. — чрез решения, взети на 27 януари и 31 май[6]. Мярката беше преустановена в края на юни 2022 г.

(7) Освен това, въз основа на Закона за пазара на труда, Хърватия въведе мярка, с която при условие за запазване на трудовите правоотношения се компенсира временното съкращаване на работното време[7] в периода юни—декември 2022 г.

---

4 Обн. в ДВ 118/18, 32/20.

5 Спадът в критериите за приходите е 20 % за периода от март до май 2020 г., 50 % за периода от юни до декември 2020 г., а от януари 2021 г. е необходимо само намаляване на приходите в сравнение със същия месец от 2019 г.

6 Решенията са на разположение на адрес: https://www.hzz.hr/o-hzz/upravno-vijece/upravno-vijece_sjednice-2021.php

7 Спад на общото месечно работно време (т.е. на всички наети лица) с поне 10 % в сравнение със същия месец на предходната година за периода от юни до декември 2020 г. От януари 2021 г. спадът на месечното работно време трябва да бъде поне 20 % в сравнение със същия месец на предходната година.

в предприятията с 10 или повече наети лица, независимо от сектора на дейност. С тази мярка може да се финансират 2 000 HRK месечно за нето лице. Мярката представлява удължаване на срока на действие на мярката, описана в член 3, буква б) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 на Съвета, както е предвидено в Решението на Административния съвет на Хърватската служба по заетостта (CES), прието на 29 юни 2020 г. и изменено на 10 юли и 22 октомври 2020 г. и изменено допълнително на 8 януари 2021 г. и 27 януари 2022 г.[8] Планира се мярката да остане в сила до края на декември 2022 г.

(8) Хърватия изпълнява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Хърватия предостави на Комисията подходящи доказателства, че за периода от 1 февруари 2020 г. до края на април 2022 г. извършените публични разходи са се увеличили с 2 220 567 523 EUR в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано и с разширяване или изменение на съществуващите национални мерки, пряко свързани с режима на работа при непълно работно време и подобни мерки във връзка с пазара на труда, които обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Хърватия. Хърватия възнамерява да финансира 210 000 000 EUR от увеличения размер на разходите със средства на Съюза и 151 180 800 EUR — със собствени средства.

(9) В съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Хърватия и провери внезапното и съществено увеличение на извършените публични разходи, пряко свързани с режимите на работа при непълно работно време и подобни мерки, посочени в искането от 25 юли 2022 г.

(10) Поради това на Хърватия следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Комисията следва да вземе решенията относно падежа, размера и отпускането на траншовете и вноските в тясно сътрудничество с националните органи.

(11) Като се има предвид, че срокът на разполагаемост, посочен в Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348, е изтекъл, е необходимо да се определи нов срок на разполагаемост на допълнителната финансова помощ. Срокът на разполагаемост на финансовата помощ, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348, се удължава с 21 месеца, вследствие на което общият срок на разполагаемост следва да бъде 39 месеца, считано от първия ден след влизането в сила на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348.

(12) Хърватия и Комисията следва да вземат предвид настоящото решение в споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

(13) Настоящото решение не засяга резултата от евентуални процедури относно нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити, по-специално по силата на членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ.

[8] Решенията са на разположение на адрес: https://www.hzz.hr/o-hzz/upravno-vijece/upravno-vijece_sjednice-2021.php

(14) Хърватия следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

(15) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Хърватия, както и на исканията за финансова помощ съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1348 се изменя, както следва:

(1) Член 2 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Съюзът отпуска на Хърватия заем с максимален размер 1 570 600 000 EUR. Максималният среден срок до падежа на заема е 15 години.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Срокът на разполагаемост на предоставената с настоящото решение финансова помощ е 39 месеца, считано от първия ден след датата, на която настоящото решение поражда действие.“;

в) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672. Всеки следващ транш се отпуска в съответствие с условията на посоченото споразумение за заем или, когато е приложимо, е предмет на влизането в сила на допълнение към него, или на изменено споразумение за заем, сключено между Хърватия и Комисията, заменящо първоначалното споразумение за заем.“;

(2) Член 3 се заменя със следното:

„Член 3

Хърватия може да финансира следните мерки:

а) субсидиите за запазване на работните места в секторите, засегнати от COVID-19, съгласно членове 35 и 36 от Закона за пазара на труда и както е предвидено в Решението на Хърватската служба по заетостта от 20 март 2020 г. и последващите изменения чрез решенията, взети на 25 март, 7 април, 9 април, 6 май, 28 май, 18 юни, 25 юни, 10 юли, 29 юли, 7 септември, 22 октомври, 4 ноември и 4 декември 2020 г. Последващите изменения на Хърватската служба по заетостта бяха приети и през 2021 г. чрез решения, взети на 8 януари, 21

януари, 3 март, 15 април, 30 април, 31 май, 23 юли, 25 август, 29 септември, 15 октомври и 4 ноември, както и през 2022 г. — чрез решения, взети на 27 януари и 31 май; и

б) помощта за намалено работно време съгласно членове 35 и 36 от Закона за пазара на труда и както е предвидено в Решението на Хърватската служба по заетостта от 29 юни 2020 г. и последващите му изменения от 10 юли и 22 октомври 2020 г., изменени допълнително на 8 януари 2021 г. и 27 януари 2022 г.“;

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Хърватия.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател